

CIVILPROCESA LIKUMA KOMENTĀRI. II daļa (29.–60.¹ nodaļa).
Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. – Rīga:
Tiesu namu aģentūra, 2012, 1031 lpp.

Autori:

- G.Aigars,** Latvijas Republikas Augstākās tiesas priekšsēdētāja vietnieks,
Civillietu tiesu palātas priekšsēdētājs
(52., 53., 54.nodaļa)
- G.Davidovičs,** Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu
departamenta senatora palīgs, Mg.iur.
(37., 38., 39., 45.nodaļa)
- G.Flinters,** zvērināts advokāts, ZAB "BORENIUS", LL.M.
(45.¹, 47.nodaļa)
- Z.Gencs,** Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu
departamenta priekšsēdētājs (30.¹ nodaļa)
- H.Jauja,** vadošais jurists, SIA "Deloitte Latvia", Mg.iur.
(46.¹, 46.² nodaļa)
- V.Jonikāns,** Latvijas Republikas Augstākās tiesas senators
(49., 50.¹, 55.nodaļa)
- A.Laviņš,** Latvijas Republikas Augstākās tiesas senators, Mg.iur.,
(58., 59., 60.nodaļa)
- M.Osis,** LU doktorants, Mg.iur. (31., 32., 33., 34., 35., 36.nodaļa)
- Z.Pētersone,** Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas
tiesnese, Dr.iur. (29., 29.¹, 30., 30.² nodaļa)
- K.Torgāns,** Latvijas Republikas Augstākās tiesas senators, Dr.habil.iur.,
LZA īstenais loceklis (30.³, 48., 48.¹, 50., 60.¹ nodaļa)
- E.Vernuša,** Latvijas Republikas Augstākās tiesas senatore, Mg.iur.
(56., 57.nodaļa)
- Redaktore Mg.iur. S.Terihova

Komentāri sagatavoti, ievērojot grozījumus Civilprocesa likumā un citos komentāros izmantajos normatīvajos tiesību aktos, kas izsludināti līdz 2012.gada 31.jūlijam, kā arī grāmatas sagatavošanas laikā publiski pieejamos likumprojektus par grozījumiem Civilprocesa likumā un citos komentāros izmantotajos likumos.

Izdevējs

Baldones ielā 1, Rīga, LV-1007,
tālr.67804733

TIESU NAMU AĢENTŪRA

Tiražētājs

a/s "Poligrāfists", K.Valdemāra ielā 6

© Gunārs Aigars, 2012	© Martins Osis, 2012
© Gunvaldis Davidovičs, 2012	© Zane Pētersone, 2012
© Gatis Flinters, 2012	© Kalvis Torgāns, 2012
© Zigmants Gencs, 2012	© Edīte Vernuša, 2012
© Helmutis Jauja, 2012	© Marina Selunska,
© Valerijans Jonikāns, 2012	grafiskais dizains, 2012
© Aldis Laviņš, 2012	© Tiesu namu aģentūra, 2012

ISBN 978-9984-790-91-6

SATURS

PRIEKŠVārds	17
Izmantotie saīsinājumi	22

CIVILPROCESA LIKUMA KOMENTĀRI (29.-60.¹nodaļa)

B DAĻA. TIESVEDĪBA PIRMĀS INSTANCES TIESĀ	23
---	----

Piektā sadaļa Atsevišķu kategoriju lietu izskatīšanas īpatnības	23
---	----

29.nodaļa. Lietas par laulības neesamību vai šķiršanu	23
---	----

233.pants.	Lietu izskatīšanas kārtība	23
234.pants.	Lietu piekritība	25
235.pants.	Lietas par laulības šķiršanu pēc abu laulāto pieteikuma (<i>izslēgts</i>)	27
235. ¹ pants.	Prasības pieteikums par laulības šķiršanu	27
236.pants.	Pušu piedalīšanās tiesas sēdē	32
237.pants.	Prasības celšana par laulības neesamību	35
238.pants.	Prasības sadalīšanas aizliegums un pagaidu lēmums atsevišķos strīdos	37
239.pants.	Laulības šķiršanas lietu sagatavošana izskatīšanai un to izskatīšana	41
240.pants.	Laulības šķiršanas lietu izskatīšanas atlikšana	44
241.pants.	Izlīgums un pušu samierināšanās	47
242.pants.	Tiesas spriedums laulības šķiršanas lietās	48
243.pants.	Tiesas spriedums lietās par laulības neesamību	49
244.pants.	Sprieduma noraksta izsniegšana, nosūtīšana un paziņošana par spriedumu	50

29. ¹ nodaļa. Lietas, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām	54
---	----

244. ¹ pants.	Lietu izskatīšanas kārtība	54
244. ² pants.	Prasības celšana	58
244. ³ pants.	Lietu piekritība	58
244. ⁴ pants.	Pušu piedalīšanās tiesas sēdē	60
244. ⁵ pants.	Lietu sagatavošana izskatīšanai un to izskatīšana	63
244. ⁶ pants.	Pušu izlīgums	66
244. ⁷ pants.	Tiesas sprieduma sekas	67

30.nodaļa. Lietas par bērna izcelšanās noteikšanu	69
245.pants. Lietu izskatīšanas kārtība	69
246.pants. Personas, kuras var apstrīdēt paternitātes pieņemumu	76
247.pants. Personas, kuras var apstrīdēt paternitātes atzīšanu	82
248.pants. Personas, kuras var celt prasību par paternitātes noteikšanu	84
249.pants. Kārtība, kādā ceļama prasība par bērna paternitātes noteikšanu	84
249. ¹ pants. Tiesu ekspertīzes noteikšana	86
249. ² pants. Paternitātes fakta konstatēšana	90
250.pants. Tiesas sprieduma norakstu nosūtīšana un izsniegšana	91
30.¹nodaļa. Lietas par mantojuma dalīšanu	92
250. ¹ pants. Lietas piekritība	92
250. ² pants. Tiesneša darbības lietas sagatavošanā	100
250. ³ pants. Mantojuma dalīšanas projekta sastādīšana	101
250. ⁴ pants. Tiesneša darbības pēc mantojuma dalīšanas projekta saņemšanas	122
250. ⁵ pants. Dalāmās mantas pārdošana izsolē	123
250. ⁶ pants. Valsts nodeva mantas dalīšanas lietās	127
250. ⁷ pants. Kopīgas mantas dalīšana	127
30.²nodaļa. Lietas par intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem un aizsardzību	129
250. ⁸ pants. Lietu izskatīšanas kārtība	129
250. ⁹ pants. Personas, kuras var iesniegt pieteikumu par intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem un aizsardzību	131
250. ¹⁰ pants. Pagaidu aizsardzības noteikšanas pamats un līdzekļi	132
250. ¹¹ pants. Pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšana pirms prasības celšanas	138
250. ¹² pants. Jautājuma par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu izskatīšana	139
250. ¹³ pants. Par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu pieņemto lēmumu pārsūdzēšana	142
250. ¹⁴ pants. Lēmuma par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu izpilde	143

250. ¹⁵ pants.	Ar pagaidu aizsardzības līdzekli radīto zaudējumu atlīdzināšana	144
250. ¹⁶ pants.	Tiesības uz informāciju	147
250. ¹⁷ pants.	Tiesas spriedums intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu un aizsardzības lietās	153
30.³ nodaļa. Lietas par maza apmēra prasībām		164
250. ¹⁸ pants.	Lietu izskatīšanas kārtība	164
250. ¹⁹ pants.	Lietas ierosināšana	167
250. ²⁰ pants.	Prasības pieteikuma saturs	168
250. ²¹ pants.	Prasības pieteikuma un tam pievienoto dokumentu nosūtīšana atbildētājam	182
250. ²² pants.	Procesuālo tiesību izskaidrošana pusēm	183
250. ²³ pants.	Atbildētāja paskaidrojumi	183
250. ²⁴ pants.	Pretprasības celšana	190
250. ²⁵ pants.	Lietu izskatīšana rakstveida procesā un sprieduma sastādīšana un pasludināšana	190
250. ²⁶ pants.	Lietu iztiesāšana tiesas sēdē	191
250. ²⁷ pants.	Sprieduma lietās par maza apmēra prasībām stāšanās likumīgā spēkā	192
Sestā sadaļa. Sevišķā tiesāšanas kārtība		195
31.nodaļa. Vispārīgie noteikumi		195
251.pants.	Lietas, kuras tiesa izskata sevišķā tiesāšanas kārtībā	195
252.pants.	Lietu ierosināšana	199
253.pants.	Lietas dalībnieki	200
254.pants.	Pieteikums sevišķā tiesāšanas kārtībā	202
255.pants.	Pieteikuma atstāšana bez virzības	204
256.pants.	Lietu izskatīšanas kārtība	205
257.pants.	Spriedums	206
258.pants.	Pieteikuma atstāšana bez izskatīšanas	206
32.nodaļa. Adopcijas apstiprināšana un atcelšana		208
259.pants.	Piekritība	208
260.pants.	Pieteikuma saturs	209
261.pants.	Pieteikuma izskatīšana	211
262.pants.	Tiesas spriedums par adopcijas apstiprināšanu	213
263.pants.	Adopcijas atcelšana	215

33.nodaļa. Personas atzīšana par rīcībnespējīgu un aizgādības nodibināšana	217
264.pants. Piekritība	217
265.pants. Pieteikuma saturs	221
266.pants. Pieteikuma izskatīšana	222
267.pants. Tiesu ekspertīzes noteikšana	223
268.pants. Tiesas spriedums	226
269.pants. Tiesas izdevumi	228
270.pants. Personas atzīšana par rīcības spējīgu un aizgādības izbeigšana	229
34.nodaļa. Aizgādības nodibināšana personai tās izlaidīgas vai izšķērdīgas dzīves, kā arī alkohola vai narkotiku pārmērīgas lietošanas dēļ	232
271.pants. Piekritība	232
272.pants. Pieteikuma saturs	235
273.pants. Lietas sagatavošana izskatīšanai	236
274.pants. Prokurora piedalīšanās	237
275.pants. Tiesas spriedums	238
276.pants. Tiesas izdevumi	240
277.pants. Aizgādības izbeigšana	241
35.nodaļa. Aizgādības nodibināšana promesošo vai pazudušo personu mantai	244
278.pants. Piekritība	244
279.pants. Pieteikuma saturs	245
280.pants. Tiesas spriedums	248
281.pants. Aizgādības izbeigšana	248
36.nodaļa. Pazudušas personas izsludināšana par mirušu	250
282.pants. Piekritība	250
283.pants. Pieteikuma saturs	250
284.pants. Paziņojums par pazudušu personu	251
285.pants. Prokurora piedalīšanās	252
286.pants. Tiesas spriedums	252
287.pants. Par mirušu izsludinātās personas ierašanās sekas	255
37.nodaļa. Juridisko faktu konstatēšana	258
288.pants. Tiesā izskatāmās lietas	258
289.pants. Juridisko faktu konstatēšanai nepieciešamie noteikumi	304
290.pants. Piekritība	306

291.pants.	Pieteikuma saturs	315
292.pants.	Tiesas spriedums	316
38.nodaļa.	Lietas par tiesību dzēšanu uzaicinājuma kārtībā	318
293.pants.	Uzaicinājuma kārtībā izskatāmās lietas	318
294.pants.	Pieteikuma iesniegšana	324
295.pants.	Lietas sagatavošana izskatīšanai	325
296.pants.	Pieteikuma izskatīšana	327
297.pants.	Tiesas spriedums	328
39.nodaļa.	Tiesību atjaunošana pēc parāda aktiem vai uzrādītāja vērtspapīriem	331
298.pants.	Pieteikuma iesniegšana	331
299.pants.	Piekritība	335
300.pants.	Pieteikuma saturs	337
301.pants.	Lietas sagatavošana izskatīšanai	338
302.pants.	Dokumenta turētāja pienākums	340
303.pants.	Tiesas rīcība pēc pieteikuma saņemšanas no dokumenta turētāja	341
304.pants.	Pieteikuma izskatīšana	342
305.pants.	Tiesas spriedums	342
40.nodaļa.	Pēdējās gribas rīkojuma akta nolasīšana un stāšanās likumīgā spēkā (<i>izslēgta</i>)	345
41.nodaļa.	Mantojuma apsardzība un aizgādnība (<i>izslēgta</i>)	346
42.nodaļa.	Sludinājums par mantojuma atklāšanos (<i>izslēgta</i>)	347
43.nodaļa.	Mantojuma pieņemšana (<i>izslēgta</i>)	348
44.nodaļa.	Apstiprināšana mantojuma tiesībās pēc likuma (<i>izslēgta</i>)	349
45.nodaļa.	Nekustamā īpašuma izpirkšana	350
336.pants.	Lietu piekritība	350
337.pants.	Pieteikuma saturs	354
338.pants.	Pieteikuma noraksta nosūtīšana nekustamā īpašuma ieguvējam	356
339.pants.	Pieteikuma izskatīšana	357
340.pants.	Tiesas spriedums	358
341.pants.	Pieteikuma atstāšana bez izskatīšanas	358
45.¹ nodaļa.	Tiesiskās aizsardzības procesa lietas	360
341. ¹ pants.	Tiesiskās aizsardzības procesa lietas piekritība	360
341. ² pants.	Tiesiskās aizsardzības procesa pieteikuma saturs	362
341. ³ pants.	Tiesiskās aizsardzības procesa pieteikuma saņemšana un reģistrācija	365

341. ⁴ pants.	Tiesiskās aizsardzības procesa lietas ierosināšana	366
341. ⁵ pants.	Tiesas darbības, kas veicamas, un jautājumi, kas izlemjami, pēc tam, kad pieņemts lēmums par tiesiskās aizsardzības procesa lietas ierosināšanu	370
341. ⁶ pants.	Tiesiskās aizsardzības procesa pieteikuma izskatīšanas kārtība un spriedums tiesiskās aizsardzības procesa lietā	375
341. ⁷ pants.	Lēmums par tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanu ārpus tiesiskās aizsardzības procesā	388
341. ⁸ pants.	Jautājumi, kas izlemjami pēc tam, kad pieņemts nolēmums par tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanu	394
341. ⁹ pants.	Sūdzības par Maksātnespējas administrācijas pieņemto lēmumu par administratora rīcību tiesiskās aizsardzības procesā vai tiesiskā pienākuma uzlikšanu izskatīšana tiesā	399
341. ¹⁰ pants.	Lēmums par tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanu	400
341. ¹¹ pants.	Lēmums par tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanu, pasludinot juridiskās personas maksātnespējas procesu	404
46.nodaļa.	Tiesiskās aizsardzības procesa lietas (<i>izslēgta</i>)	409
46.¹ nodaļa.	Juridiskās personas maksātnespējas procesa lietas	411
363. ¹ pants.	Juridiskās personas maksātnespējas procesa lietu piekritība	411
363. ² pants.	Kreditora juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikuma saturs	416
363. ³ pants.	Parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma saturs	425
363. ⁴ pants.	Parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma saturs likvidācijas procesā	432
363. ⁵ pants.	Padomes regulā Nr.1346/2000 minētās personas maksātnespējas procesa pieteikuma saturs	433
363. ⁶ pants.	Administratora maksātnespējas procesa pieteikuma saturs	435
363. ⁷ pants.	Maksātnespējas procesa pieteikuma saņemšana un reģistrācija	436

363. ⁸ pants.	Aizliegums grozīt maksātnespējas procesa pieteikuma priekšmetu un parādniekam atsaukt maksātnespējas procesa pieteikumu	438
363. ⁹ pants.	Jautājuma par maksātnespējas procesa pieteikuma pieņemšanu un lietas ierosināšanu izlemšana	440
363. ¹⁰ pants.	Tiesas darbības, sagatavojot izskatīšanai juridiskās personas maksātnespējas procesa lietu	446
363. ¹¹ pants.	Maksātnespējas procesa pieteikuma izskatīšanas kārtība.....	450
363. ¹² pants.	Maksātnespējas procesa pieteikuma un tiesiskās aizsardzības procesa pieteikuma izskatīšanas secība.....	451
363. ¹³ pants.	Tiesas spriedums juridiskās personas maksātnespējas procesa lietā.....	453
363. ¹⁴ pants.	Jautājumi, kas tiesai izlemjami pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas	466
363. ¹⁵ pants.	Lēmums par mantas pārdošanas akta apstiprināšanu maksātnespējas procesā.....	472
363. ¹⁶ pants.	Kārtība, kādā izskatāms tiesiskās aizsardzības procesa pieteikums ārpustiesas tiesiskās aizsardzības procesā pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas	474
363. ¹⁷ pants.	Sūdzības par administratora lēmumu juridiskās personas maksātnespējas procesā izskatīšana tiesā	475
363. ¹⁸ pants.	Sūdzības par kreditoru sapulces lēmumu juridiskās personas maksātnespējas procesā izskatīšana tiesā.....	478
363. ¹⁹ pants.	Sūdzības par Maksātnespējas administrācijas pieņemto lēmumu par administratora rīcību juridiskās personas maksātnespējas procesā vai tiesiskā pienākuma uzlikšanu un par depozīta izmaksu izskatīšana tiesā.....	480
363. ²⁰ pants.	Juridiskās personas maksātnespējas procesa lietas izbeigšana	484
46.² nodaļa.	Fiziskās personas maksātnespējas procesa lietas.....	487
363. ²¹ pants.	Lietu izskatīšanai piemērojamās normas.....	487
363. ²² pants.	Fiziskās personas maksātnespējas procesa lietu piekritība	490
363. ²³ pants.	Fiziskās personas maksātnespējas procesa pieteikums	494

363. ²⁴ pants.	Maksātnespējas procesa pieteikuma saņemšana un reģistrācija	498
363. ²⁵ pants.	Jautājuma par maksātnespējas procesa pieteikuma pieņemšanu un lietas ierosināšanu izlemšana	500
363. ²⁶ pants.	Tiesas darbības, sagatavojot izskatīšanai fiziskās personas maksātnespējas procesa lietu	504
363. ²⁷ pants.	Maksātnespējas procesa pieteikuma izskatīšana un spriedums fiziskās personas maksātnespējas procesa lietā.....	505
363. ²⁸ pants.	Jautājumi, kas tiesai izlemjami pēc fiziskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas	510
363. ²⁹ pants.	Bankrota procedūras izbeigšana.....	514
363. ³⁰ pants.	Bankrota procedūras pabeigšana	517
363. ³¹ pants.	Saistību dzēšanas plāna apstiprināšana	519
363. ³² pants.	Sūdzības par administratora lēmumu fiziskās personas maksātnespējas procesā izskatīšana tiesā	521
363. ³³ pants.	Sūdzības par kreditoru sapulces lēmumu fiziskās personas maksātnespējas procesā izskatīšana tiesā	522
363. ³⁴ pants.	Sūdzības par Maksātnespējas administrācijas pieņemto lēmumu par administratora rīcību fiziskās personas maksātnespējas procesā vai tiesiskā pienākuma uzlikšanu izskatīšana tiesā	523
363. ³⁵ pants.	Saistību dzēšanas procedūras izbeigšana	525
363. ³⁶ pants.	Fiziskās personas maksātnespējas procesa izbeigšana	527
47.nodaļa.	Kredītiestāžu maksātnespējas un likvidācijas lietas	529
364.pants.	Lietu piekritība	529
365.pants.	Maksātnespējas pieteikuma iesniedzēji	533
366.pants.	Likvidācijas pieteikuma iesniedzējs	534
367.pants.	Maksātnespējas pieteikuma iesniegšanas kārtība	537
368.pants.	Maksātnespējas pieteikums, kuru iesniedz kreditors, kreditoru grupa vai administrators citā maksātnespējas procesā	539
369.pants.	Kredītiestādes maksātnespējas pieteikums	541
370.pants.	Finansu un kapitāla tirgus komisijas pieteikums par kredītiestādes maksātnespēju	542
371.pants.	Kredītiestādes likvidācijas pieteikuma saturs	544

372.pants.	Kredītiestādes maksātnespējas pieteikuma un likvidācijas pieteikuma iesniegšana un reģistrācija.....	545
373.pants.	Kredītiestādes maksātnespējas lietas un likvidācijas lietas ierosināšana	546
374.pants.	Tiesneša darbības, sagatavojot kredītiestādes maksātnespējas lietu izskatīšanai	548
375.pants.	Kredītiestādes maksātnespējas lietas un likvidācijas lietas izskatīšana	550
376.pants.	Tiesas spriedums kredītiestādes maksātnespējas lietā.....	557
377.pants.	Tiesas spriedums kredītiestādes likvidācijas lietā	561
378.pants.	Tiesas darbības pēc kredītiestādes maksātnespējas vai likvidācijas pasludināšanas	564
379.pants.	Jautājumi, kas tiesai izlemjami pēc kredītiestādes maksātnespējas pasludināšanas	566
380.pants.	Jautājumi, kas tiesai izlemjami pēc kredītiestādes likvidācijas pasludināšanas	568
381.pants.	Sanācijas atcelšana	569
382.pants.	Lēmums par bankrota procedūras uzsākšanu	572
383.pants.	Maksātnespējas procesa un likvidācijas izdevumu un parādu segšanas kārtības apstrīdēšana	573
384.pants.	Lēmums par bankrota procedūras pabeigšanu	575
385.pants.	Lēmums par likvidācijas pabeigšanu	576
386.pants.	Sūdzības par administratora vai likvidatora rīcību	576
387.pants.	Lēmums par administratora vai likvidatora atkāpšanās pieņemšanu vai viņa atcelšanu	577
388.pants.	Jauna administratora vai likvidatora iecelšana administratora vai likvidatora atkāpšanās vai atcelšanas gadījumā.....	579
389.pants.	Vairāku administratoru vai likvidatoru iecelšana	580
48.nodaļa.	Streika vai streika pieteikuma atzīšana par nelikumīgu	581
390.pants.	Pieteikuma iesniegšana	581
391.pants.	Pieteikuma saturs	590
392.pants.	Pieteikuma izskatīšana	590
393.pants.	Prokurora piedalīšanās obligātums.....	592
394.pants.	Tiesas spriedums par pieteikumu	592

48.¹ nodaļa. Lokauta vai lokauta pieteikuma atzīšana	
par nelikumīgu	597
394. ¹ pants. Pieteikuma iesniegšana	597
394. ² pants. Pieteikuma saturs	599
394. ³ pants. Pieteikuma izskatīšana	601
394. ⁴ pants. Prokurora piedalīšanās obligātums	602
394. ⁵ pants. Tiesas spriedums par pieteikumu	602
Septītā sadaļa. Saistību izpildīšana tiesas ceļā	605
49. nodaļa. Nekustamā īpašuma labprātīga pārdošana izolē	
tiesas ceļā	605
395. pants. Piekritība	605
396. pants. Pieteikums par nekustamā īpašuma labprātīgu	
pārdošanu izolē tiesas ceļā	608
397. pants. Tiesneša lēmums	621
398. pants. Izsoles kārtība	629
399. pants. Pircējam izsniedzamie dokumenti	631
50. nodaļa. Saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšana	632
400. pants. Saistības, pēc kurām pieļaujama bezstrīdus	
piespiedu izpildīšana	632
401. pants. Personas, kuras var iesniegt pieteikumu par	
bezstrīdus piespiedu izpildīšanu	646
402. pants. Personas, pret kurām pieļaujama bezstrīdus	
piespiedu izpildīšana	648
403. pants. Piekritība	651
404. pants. Pieteikuma saturs	653
405. pants. Tiesneša lēmums	661
406. pants. Bezstrīdus piespiedu izpildīšanas apstrīdēšanas	
kārtība	667
50.¹ nodaļa. Saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā	669
406. ¹ pants. Saistības, pēc kurām pieļaujama piespiedu	
izpildīšana brīdinājuma kārtībā	669
406. ² pants. Piekritība	676
406. ³ pants. Pieteikuma saturs	678
406. ⁴ pants. Pieteikuma nepieņemšanas pamats	681
406. ⁵ pants. Brīdinājuma saturs	683
406. ⁶ pants. Brīdinājuma izsniegšana parādniekam	685
406. ⁷ pants. Parādnieka atbilde	689
406. ⁸ pants. Tiesvedības izbeigšana	692

406. ⁹ pants.	Tiesneša lēmums par saistības piespiedu izpildi	692
406. ¹⁰ pants.	Saistības piespiedu izpildīšanas apstrīdēšanas kārtība	695
51.nodaļa.	Saistības priekšmeta iesniegšana tiesai glabājumā (izslēgta)	698
C DAĻA. TIESAS SPRIEDUMU UN LĒMUMU PĀRSŪDZĒŠANA		699
Astotā sadaļa Apelācijas tiesvedība		699
52.nodaļa. Apelācijas sūdzības iesniegšana		699
413.pants.	Tiesības iesniegt apelācijas sūdzību vai apelācijas protestu	699
414.pants.	Apelācijas sūdzības iesniegšanas kārtība	701
415.pants.	Apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņi	702
416.pants.	Apelācijas sūdzības saturs	704
417.pants.	Apelācijas sūdzības noraksti	707
418.pants.	Apelācijas sūdzības robežas	707
419.pants.	Pievienošanās apelācijas sūdzībai	708
420.pants.	Apelācijas sūdzības atstāšana bez virzības	709
421.pants.	Tiesneša lēmuma pārsūdzēšana	710
422.pants.	Pirmās instances tiesas rīcība pēc apelācijas sūdzības saņemšanas	711
423.pants.	Lietas dalībnieka rakstveida paskaidrojums	711
424.pants.	Pretapelācijas sūdzība	711
53.nodaļa. Lietas izskatīšana apelācijas instancē		713
425.pants.	Apelācijas tiesvedības ierosināšana	713
426.pants.	Lietas izskatīšanas robežas apelācijas instancē	715
427.pants.	Gadījumi, kad pirmās instances tiesas spriedums atceļams un lieta nosūtāma jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā	716
428.pants.	Iztiesāšanas kārtība apelācijas instances tiesā	719
429.pants.	Paskaidrojumu sniegšana apelācijas instances tiesā	719
430.pants.	Pierādījumu pārbaude apelācijas instances tiesā	720
431.pants.	Apelācijas tiesvedības izbeigšana	721
54.nodaļa. Apelācijas instances tiesas spriedums vai lēmums		723
432.pants.	Apelācijas instances tiesas spriedums	723
433.pants.	Apelācijas instances tiesas sprieduma pasludināšana	723
434.pants.	Apelācijas instances tiesas sprieduma stāšanās likumīgā spēkā	723

435.pants.	Pārrakstīšanās un matemātiskā aprēķina kļūdu izlabošana apelācijas instances tiesas spriedumā	725
436.pants.	Apelācijas instances tiesas papildspriedums	726
437.pants.	Apelācijas instances tiesas sprieduma izskaidrošana	727
438.pants.	Apelācijas instances tiesas sprieduma izpildes atlikšana, sadalīšana termiņos, tā izpildes veida un kārtības grozīšana	727
439.pants.	Apelācijas instances tiesas rīcība, ja spriedums netiek pārsūdzēts kasācijas kārtībā	728
439. ¹ pants.	Apelācijas instances tiesas rīcība pēc kasācijas instances tiesas darbību izpildes	729
440.pants.	Tiesvedības apturēšana, prasības atstāšana bez izskatīšanas, tiesvedības izbeigšana apelācijas instances tiesā	729
Devītā sadaļa. Pirmās instances tiesas un apelācijas instances tiesas lēmumu pārsūdzēšana		731
55.nodaļa. Blakus sūdzības iesniegšana un izskatīšana		731
441.pants.	Pirmās instances tiesas un apelācijas instances tiesas lēmumu pārsūdzēšanas vai protestēšanas pamats	731
442.pants.	Termiņš blakus sūdzības iesniegšanai	734
443.pants.	Blakus sūdzības iesniegšanas kārtība	737
444.pants.	Blakus sūdzības noraksti	739
445.pants.	Blakus sūdzības atstāšana bez virzības	739
446.pants.	Tiesas rīcība pēc blakus sūdzības saņemšanas	741
447.pants.	Blakus sūdzības izskatīšanas kārtība	742
447. ¹ pants.	Par blakus sūdzību pieņemtais lēmums	747
448.pants.	Apgabaltiesas, Tiesu palātas un Senāta kompetence	748
449.pants.	Par blakus sūdzību pieņemtā lēmuma likumīgais spēks	751
Desmitā sadaļa. Kasācijas tiesvedība		754
56.nodaļa. Kasācijas sūdzības iesniegšana		754
450.pants.	Tiesības iesniegt kasācijas sūdzību vai kasācijas protestu	754
451.pants.	Materiālo tiesību normu nepareiza piemērošana	761
452.pants.	Procesuālo tiesību normas pārkāpums	764
453.pants.	Kasācijas sūdzības saturs	774

454.pants.	Terminš kasācijas sūdzības iesniegšanai	778
455.pants.	Tiesneša lēmuma pārsūdzēšana	783
456.pants.	Kasācijas sūdzības iesniegšanas kārtība	784
457.pants.	Kasācijas sūdzības noraksti	785
458.pants.	Drošības nauda	787
459.pants.	Kasācijas sūdzības atstāšana bez virzības	795
460.pants.	Apelācijas instances tiesas rīcība pēc kasācijas sūdzības saņemšanas	799
461.pants.	Pievienšanās kasācijas sūdzībai	800
462.pants.	Kasācijas sūdzības atsaukšana	802
463.pants.	Pretsūdzības iesniegšana	804
57.nodaļa.	Kasācijas tiesvedības ierosināšana un lietas izskatīšana kasācijas instancē	807
464.pants.	Senāta rīcības sēde	807
464. ¹ pants.	Pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību	815
464. ² pants.	Lietas izskatīšanas noteikšana	822
464. ³ pants.	Lietas izskatīšana rakstveida procesā un sprieduma sastādīšana un pasludināšana	824
465.pants.	Lietas nolikšana izskatīšanai Senāta sēdē	829
466.pants.	Lietas izskatīšanas sākums	831
467.pants.	Tiesību un pienākumu izskaidrošana lietas dalībniekiem	832
468.pants.	Sekas, kas rodas, ja tiesas sēdē neierodas lietas dalībnieki	833
469.pants.	Pieteikuma izlemšana	834
470.pants.	Ziņojums par lietu	835
471.pants.	Lietas dalībnieku paskaidrojumi un prokurora atzinums	836
472.pants.	Sprieduma taisīšana	838
472. ¹ pants.	Tiesvedības apturēšana kasācijas instancē	840
58.nodaļa.	Kasācijas instances tiesas spriedums	844
473.pants.	Lietas izskatīšanas robežas	844
474.pants.	Kasācijas instances tiesas tiesības	848
475.pants.	Kasācijas instances tiesas sprieduma saturs	858
476.pants.	Kasācijas instances tiesas norādījumu obligātums	859
477.pants.	Kasācijas instances tiesas sprieduma likumīgais spēks	863
477. ¹ pants.	Kasācijas instances tiesas rīcība pēc kasācijas sūdzības un kasācijas protesta izskatīšanas	863

Vienpadsmitā sadaļa. Lietas, kurā spriedums vai lēmums stāties likumīgā spēkā, jauna izskatīšana	865
59.nodaļa. Lietas jauna izskatīšana sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem	865
478.pants. Pieteikuma iesniegšana	865
479.pants. Jaunatklātie apstākļi	874
480.pants. Pieteikuma iesniegšanas termiņa aprēķināšana	883
481.pants. Pieteikuma izskatīšana	884
482.pants. Tiesas lēmums	885
60.nodaļa. Lietu jauna izskatīšana sakarā ar būtiskiem materiālo un procesuālo tiesību normu pārkāpumiem	887
483.pants. Protesta iesniegšana	887
484.pants. Pamats protesta iesniegšanai	892
485.pants. Protesta izskatīšanas kārtība	898
60.¹ nodaļa. Lietas jauna izskatīšana sakarā ar nolēmuma pārskatīšanu Eiropas Savienības tiesību normās paredzētajos gadījumos	900
485. ¹ pants. Pieteikuma iesniegšana	900
485. ² pants. Pieteikuma izskatīšana	910
485. ³ pants. Tiesas lēmums	911
IZMANTOTIE AVOTI	913
1. Literatūra	913
2. Periodika un informācija internetā	921
3. Tiesību akti	922
4. Normu radīšanas un politikas dokumenti	943
5. Judikatūra un tiesu prakse	945
6. Avoti internetā	961
Pielikumi Civilprocesa likuma komentāru 2011.gada (I daļa) un 2012.gada (II daļa) izdevumiem	963
1.pielikums. Papildinājumi grāmatai "Civilprocesa likuma komentāri. I daļa (1.–28.nodaļa). Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2011"	965
2.pielikums. Likumprojekti par Civilprocesa likuma papildināšanu ar jaunām nodaļām	1012

PRIEKŠVārds

Godātais lasītāj!

Šī grāmata ir par to, kā drīkst un kā nedrīkst rīkoties divas ne visai draudzīgas puses cīņos par savu taisnību civiltiesiskos mantiskos un nemantiskos strīdos un kas darāms institūcijām, kurām valsts devusi tiesības šādus strīdus izšķirt, proti, triju instanču tiesām. Civiltiesiski strīdi rodas un tiek risināti kopš seniem laikiem, un nav cerību, ka pārskatāmā nākotnē tie beigsies. Tie nepierimst pat olimpisko spēļu laikā, kad visā pasaulē cenšas apturēt kara darbību un kurās atšķirībā no civiltiesiskajiem strīdiem valda princips, ka tiesneša lēmumu sportists neapstrīd un sacensības netiek apturētas līdz brīdim, kamēr kāda neapmierināta sportista sūdzība nebūs izskatīta apelācijas un kasācijas instancē. Atšķirībā no sportistu olimpiskajām sacensībām, ko sauc arī par spēlēm, prasītāja un atbildētāja sacensību nekādi par spēli nenosauksim.

Civiltiesisko strīdu izskatīšanai laika gaitā ir izstrādāti un praksē tiek īstenoti visai detalizēti noteikumi, kas aptver gan prasības (sūdzības, pieteikuma) iesniegšanu un lietas ierosināšanu, gan tiesvedību pirmās instances tiesā, gan apelācijas un kasācijas sūdzību iesniegšanu un izskatīšanu, kā arī tiesas nolēmumu izpildīšanas procesu. Pēc civilprocesa vispārīgo noteikumu un prasības tiesvedībai kopīgo noteikumu komentāriem, kas publicēti pirmajā* no iecerētajām trim komentāru grāmatām, šajā, otrajā grāmatā sniegti komentāri par atsevišķu kategoriju lietu izskatīšanu gan prasības tiesvedības, gan sevišķās tiesāšanas kārtībā, saistību izpildīšanu tiesas ceļā un tiesas spriedumu un lēmumu pārsūdzēšanu apelācijas un kasācijas kārtībā.

Grāmata tapusi laikā, kad Civilprocesa likums tika pakļauts tik daudziem un plašiem grozījumiem, kādus neviens likums nav piedzīvojis visā Latvijas valsts pastāvēšanas laikā (grozījumu apmēra ziņā tiem pielīdzināti varētu būt vienīgi grozījumi Kriminālprocesa likumā). Daudzie grozījumi nav uzskatāmi par "vēlas pamošanās" sekām, iepriekšējas

* Civilprocesa likuma komentāri. I daļa (1.–28.nodaļa). Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2011.

neprecizitātes un pavisamības varētu uzskatīt par iemeslu tikai nelielai daļai grozījumu. Galvenais cēlonis bija nozīmīgie procesi Eiropas Savienībā un citur pasaulē, kas saistīti ar cilvēktiesību aizsardzības pastiprināšanu, tiesu darba efektivitātes paaugstināšanu, kā arī pārrobežu sadarbību civiltiesisko strīdu izskatīšanā un tiesas nolēmumu izpildē. Nozīmīgāko grozījumu skaitā īpaši būtu atzīmējama maza apmēra prasības kā īpašā procedūrā skatāmas prasības ieviešana, rakstveida procesa ieviešana apelācijas un kasācijas tiesvedībā, fundamentāli pārkārtojumi juridisku un fizisku personu maksātspējas jautājumu kārtīšanā, izmaiņas sakarā ar dažu civiltiesisku jautājumu kārtīšanas nodošanu zemesgrāmatu un notariāta pārziņā u.c. Vairākas jaunas normas Civilprocesa likumā ietvertas nolūkā nodrošināt Eiropas Savienības tiesību aktos un starptautiskajos līgumos noteikto saistību izpildi, tostarp attiecībā uz tiesisko regulējumu pārrobežu lietās, kas saistītas ar bērnu pretiesisku pārvietošanu vai aizturēšanu, uzturēšanas līdzekļu piedziņas lietās, lietās par maza apmēra prasībām un lietu jaunu izskatīšanu sakarā ar nolēmumu pārskatīšanu Eiropas Savienības tiesību normās paredzētajos gadījumos.

Laikā kopš Civilprocesa likuma komentāru pirmās grāmatas iznākšanas 2011.gada vasarā līdz šīs – otrās – grāmatas sagatavošanas pabeigšanai Saeima pieņēmusi un izsludinājusi piecus likumus par grozījumiem Civilprocesa likumā. Tie aptver vairāk nekā 80 Civilprocesa pantus. Taču vislielākās grūtības komentāru rakstītājiem sagādāja situācija, ka vairāki grozījumu projekti vēl atrodas izstrādes procesā. Lielākais no tiem (likumprojekts Nr.66/Lp11^{*}) uz otro lasījumu Saeimā aptvēra nevis ierastos 3–7 grozījumus, bet veselus 174 priekšlikumus, pat par pilnīgi jaunu nodaļu iekļaušanu, tostarp konceptuāli būtiskus grozījumus, kurus komentāru autori nevarēja ignorēt. Tomēr pirms likumprojekta pieņemšanas galīgajā lasījumā, iespējams, 2012.gada rudenī, jaunu priekšlikumu iesniegšana atbildīgajai Saeimas Juridiskajai komisijai un to vērtēšana vēl arvien turpināsies. Minētā likumprojekta un citu "ceļā esošo" projektu aprises un galvenās teorētiskās koncepcijas komentāru autoriem bija pieejamas. Vienlaikus bija skaidrs, ka līdz grozījumu pieņemšanai galīgā veidā vēl paies samērā ilgs laiks. Tāpēc izdevējs un

^{*} Likumprojekts Nr.66/Lp11 apstiprināts Saeimā 2.lasījumā 21.06.2012. Sk.: <http://titania.saeima.lv/LIVS11/saeimalivs11.nsf/0/C4C514D92F32742BC2257A1D004D4AAE?OpenDocument>

autori izlēma negaidīt neparedzamās (drīzāk – nekad nebeidzamās) civilprocesa likuma labošanas beigas un izdot komentāru otro daļu bez ilgākas kavēšanās. Par izstrādes un izskatīšanas stadijā esošajiem grozījumiem norādīts grāmatas redaktora piezīmēs.

Komentāru otrā daļa aptver Civilprocesa likuma 29.–60.¹ nodaļas pantos regulēto civiltiesisko strīdu daudzveidību un to risinājumu nianšes attiecīgos gadījumos, sasaistot tos ar norādēm uz citu likumu normām, tādām kā Civillikums, Maksātnespējas likums, Zemesgrāmatu likums, intelektuālā īpašuma aizsardzību regulējošie likumi u.c. Šāda mērķa kvalitatīvai īstenošanai komentāru izstrādē tika iesaistīts plašs lietpratēju kolektīvs, sākot ar pieredzējušiem Augstākās tiesas senatoriem un tiesnešiem (Zigmants Gencs, Valerijans Jonikāns, Edīte Vernuša, Aldis Laviņš, Gunārs Aigars, Zane Pētersone un šo rindu autors), turpinot ar speciālistiem maksātnespējas jautājumos (Helmuts Jauja un Gatis Flinters) un jaunajiem zinātniekiem (Martins Osis un Gunvaldis Davidovičs). Autori strādāja, izmantojot savstarpēju konsultāciju un diskusiju iespējas. Nenovērtējumu ieguldījumu darbā sniedza izdevuma juridiskā redaktore mg. jur. Signe Terihova, neatlaidīgi mudinot novērst neskaidrības, izteikties skaidrāk un dažkārt arī plašāk. Protams, katras nodaļas autoram tika respektētas tiesības uz savu viedokli un izteiksmes veidu, tāpēc grāmata ir iznākusi daudzkrāsaināka stila un satura ziņā.

Lai saglabātu publicēto komentāru aktualitāti pēc iespējas ilgāk, šajā grāmatā iekļauti divi pielikumi. *1.pielikums* veidots kā papildinājums komentāru pirmajai grāmatai. Tajā apkopoti visi laikā no 2011.gada 27.maija līdz 2012.gada 31.jūlijam izsludinātie grozījumi (spēkā esošie likumi) un plānotie grozījumi (Saeimā un Ministru kabinetā izskatīšanā esošie likumprojekti), kā arī atsevišķi norādīti tie grozījumi, kas tieši attiecas uz pirmajā grāmatā komentētajiem Civilprocesa likuma pantiem un citiem komentāru tekstā minētajiem normatīvajiem aktiem. Savukārt *2.pielikumā* publicēts Saeimā un Ministru kabinetā izskatīšanā esošajos likumprojektos ietvertu Civilprocesa likuma jauno nodaļu teksts.

Jāatgādina, ka zinātniskās publikācijas, pat, ja to autori ir tiesneši, senatori vai citas juristu vidū zināmas autoritātes ar vai bez zinātniskajiem grādiem, nav uzskatāmas par tiesību avotiem, bet ir izmantojamas vienīgi kā tiesību palīgavots, t.i., kā zinātnes atziņu sastāvdaļa. Tiesu spriež

vienīgi tiesneši, novērtējot lietas apstākļus, pierādījumus un vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem. Tāpēc gribas uzsvērt, ka grāmatas autori un redaktori neuzņemas civiltiesisku atbildību par grāmatā izteikto viedokļu piemērojamību konkrētu civilstrīdu izšķiršanā. Tā atkarīga no daudzu apstākļu mijiedarbības. Vienlaikus var apgalvot, ka šī grāmata ir nozīmīgs ieguldījums tiesu prakses analīzē, civilprocesā piemērojamo tiesību normu satura noskaidrošanā un civilprocesa zinātnes attīstībā kopumā. Vēlam pacietību un veiksmi pētot šīs normas to attiecīgajā brīdī spēkā esošajā (bijušajā) redakcijā un izvēloties katrai situācijai atbilstošo risinājumu.

Kalvis Torgāns

prof., Dr. habil. iur., LZA akadēmiķis,
Augstākās tiesas senators